

СТРАТЕГИЯ

Нарыққа шолу

1. Жаһандық сұраныстың факторлары

2023 жылы мұнайға әлемдік сұраныс айтарлықтай өсті, бұған негізінен белсенді экономикалық процестер және әсіресе Қытайда COVID-19 шектеулерінің жойылуы әсер етті. Халықаралық энергетика агенттігінің (ХЭА) мәліметі бойынша, мұнайға әлемдік сұраныс тәулігіне шамамен тәулігіне 2,3 млн баррельге, яғни тәулігіне 101,7 млн баррельге дейін өсті. Бұл өсімнің баяулауына Еуропада макроэкономикалық жағдайдың әлсіреуі және сұраныстың өсу қарқынының айтарлықтай төмендеуі әсер етті, бұл сұраныстың төмендеуі көлемінің жартысынан көп бөлігіне тең болды. ХЭА болжамына сай, 2024 жылы әлемдік сұраныстың өсімі екі есе тәулігіне 1,1 млн баррельге дейін төмендейді, себебі ірі елдер экономикаларында тиімділіктің жақсаруымен және электромобильдер паркінің кеңеюімен қатар, ішкі жалпы өнімнің өсу көрсеткіші әдеттегі трендтен төмен болды.

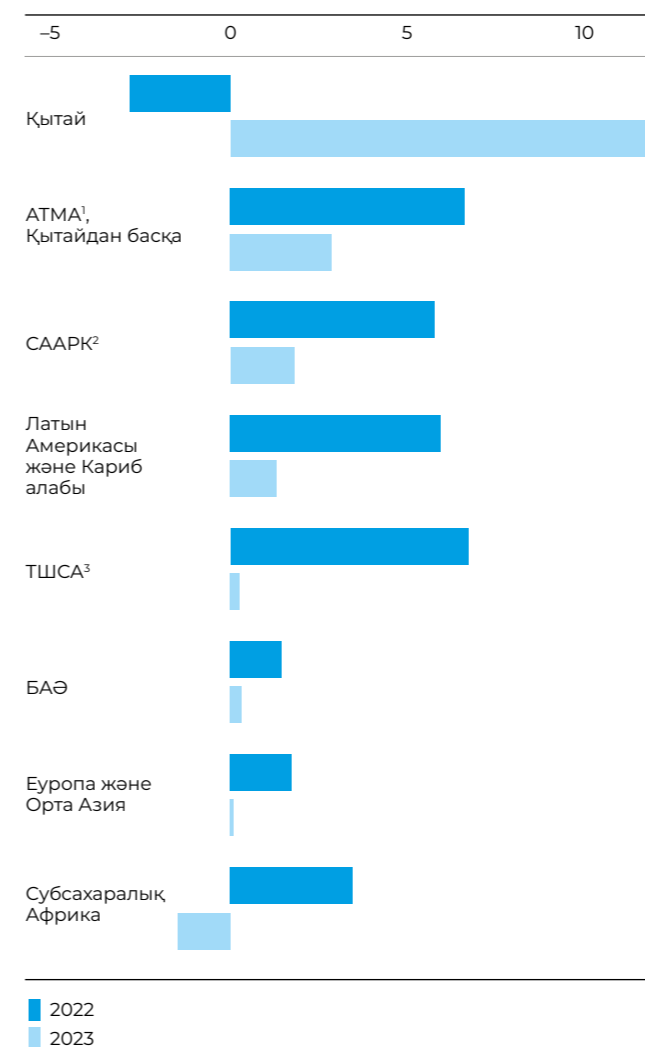
1.1. Қытай — сұраныс өсуінің басты драйвері

Халықаралық энергетика агенттігінің дерегі бойынша, 2023 жылы әлемдік сұраныстың өсу деңгейінің жартысына жуығы COVID-19 шектеулері жойылғаннан кейін Қытайға тиесілі болды. Бұл сондай-ақ Қытайда 2019 жылмен салыстырғанда тәулігіне 1,7 млн баррельге дейін өскен мұнай-химия секторының қарқынды дамуына байланысты қыркүйекте мұнайға деген сұраныс тәулігіне 17,1 млн баррельге жетіп расталды. Жалпы, Қытай тарапынан сұраныстың артуы әлем бойынша тәулігіне 2,3 млн баррель көлемінің тәулігіне 1,8 миллион баррельге тең болды.

2023 жылы Қытай МӨЗ-нің өнімділігі рекордтық

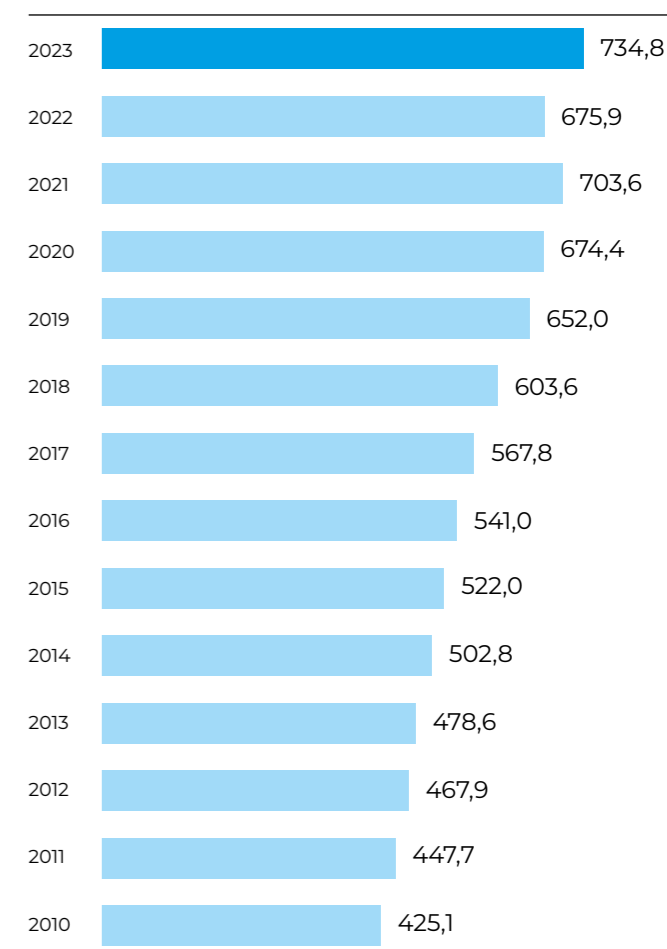
9,3% деңгейіне дейін өсті

Аймақтар бойынша мұнайға сұраныстың өсуі, %

Дереккөз: ХЭА, Дүниежүзілік банк

Қытай МӨЗ-нің өнімділігі, млн тонна

Дереккөз: ҚХР Ұлттық статистика бюросы

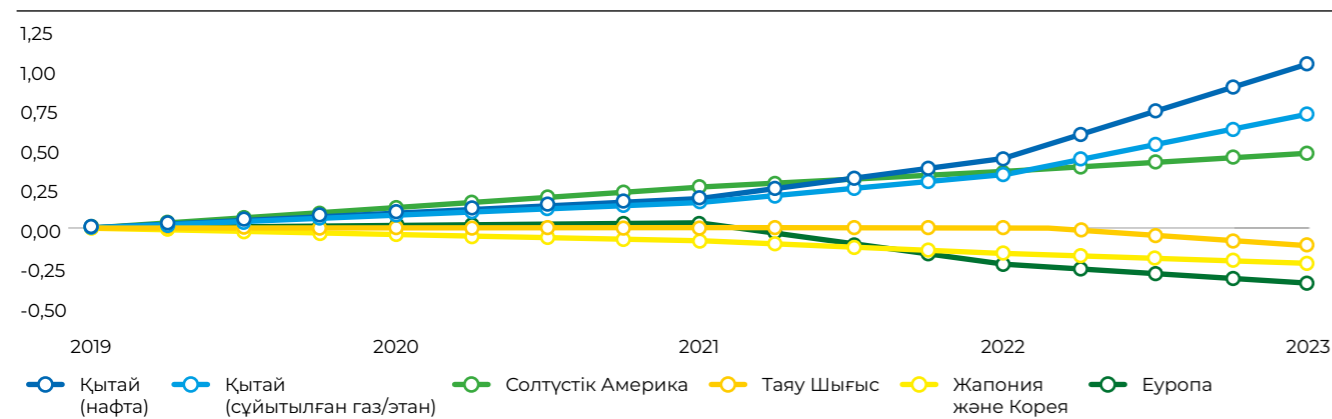
¹ Азия-Тынық мұхит аймағы.
² Оңтүстік Азия аймағының ынтымақтастық қауымдастығы.
³ Тауы Шығыс және Солтүстік Африка.

1.2 Мұнай химия саласының дамуы

2023 жылы әлемнің мұнай-химия өнімдерінің нарығында этилен мен метанолға сұраныс артты, бұған олардың түрлі салаларда кеңінен қолданылуы себеп болды. Кірісі бойынша нарық үлесінің 40%-дан астамын құрайтын этиленге деген сұраныс, әсіресе Үндістан мен Қытай сияқты дамушы экономикаларда негізінен құрылыста, қаптама жасау саласында және көлік секторында артты. Сұранысы жоғары болуы ықтимал метанол өнімі құрылыс, автомобиль өнеркәсібі және фармацевтика секторларында пайдаланылатын формальдегид және сірке қышқылы сияқты маңызды химиялық заттар өндірісінде көп қолданылды. Нарықтың айтарлықтай кеңеюі 2024 жылдан 2030 жылға дейін болжамды жылдық өсу қарқыны 7,3%-ды құрап, 2030 жылға қарай болжамды 1002,45 млрд АҚШ долларына жетпек.

Petroleum Economist дерегіне сай LPG/этан және нафта сияқты мұнай химиясына жататын мал азығының дақылдарына сұраныс болжам бойынша 2022 жылдан 2028 жылға дейін тиісінше тәулігіне 1,7 млн баррельге және тәулігіне 1,5 млн баррельге ұлғаяды.

2019 жылдан бастап мұнай негізіндегі мұнай химия шикізатына аймақтық сұраныстың өсуі, тәулігіне млн баррель

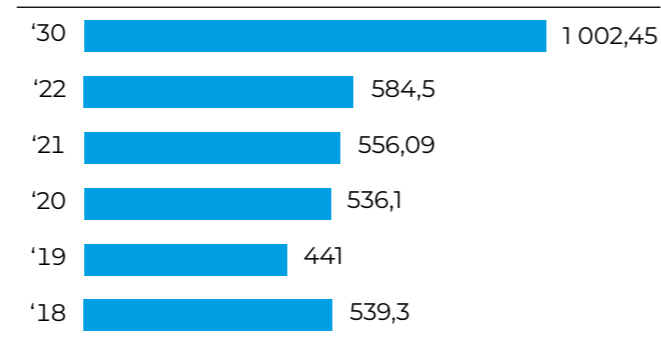

Дереккөз: ХЭА

1.3 Энергетиканың жаңа түрлеріне көшу

2023 жылы жаһандық таза энергетика көздеріне салынған инвестиция көлемі 17%-ға өсіп, жаңа рекорд \$1.77 трлн жетті. Бұл өсім геосаяси қайшылықтар мен шығын инфляциясы сияқты сын-қатерлерге қарамастан, жаңартылатын энергияға, электромобильдерге және басқа да төмен көміртекті технологияларға жылдам көшу қарқынын көрсетеді.

Мұнай химиясы саласы нарығының көлемі, млрд АҚШ доллары

Дереккөз: ХЭА

McKinsey-дің 2023 жылға арналған жаһандық энергетикалық перспективасына сәйкес, энергетиканың жаңа түрлеріне көшудің үздіксіз науқаны мұнай сұранысының траекториясына айтарлықтай әсер етті. Мұнайға деген сұраныс 2023 жылы пандемияға дейінгі көрсеткішке қайта келгенімен, ең жоғары деңгейіне 2030 жылға дейін жетеді деп күтілуде. Бұл негізінен түрлі секторлардағы тиімділіктің артуына және 2023 жылы сұранысы үштен бірге өскен электромобильдерді пайдалану көлемінің артуына байланысты болды.

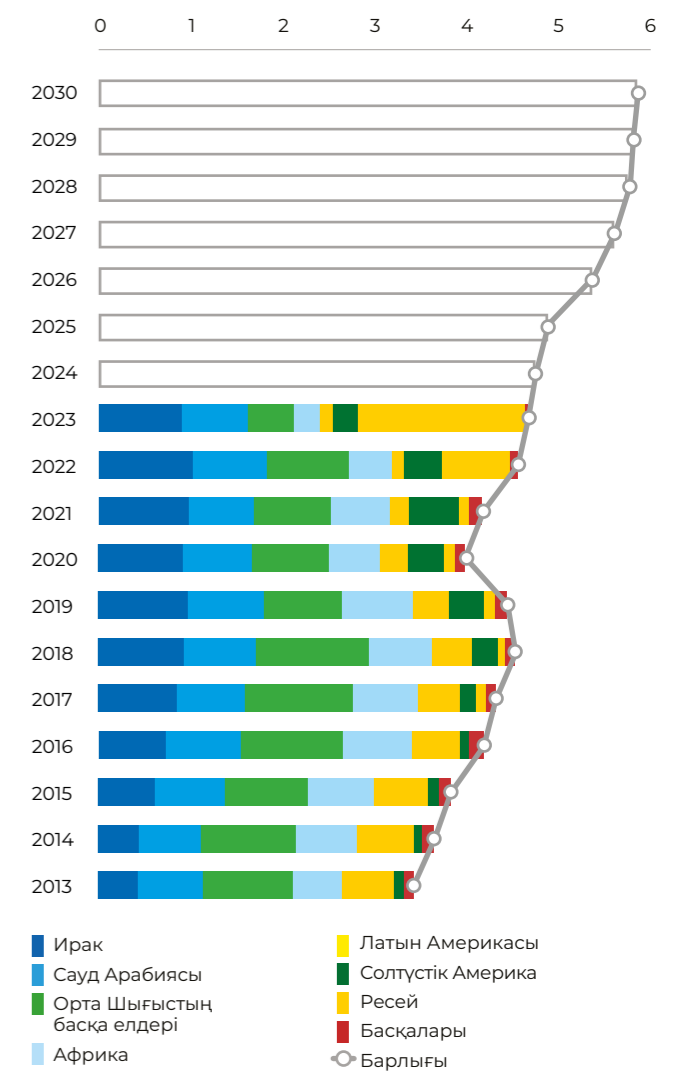
1.4 Үндістанда сұраныстың қайта бағдарлануы

Соңғы онжылдықта мұнай өңдеу өнеркәсібінің өндірістік қуатының үздіксіз артуымен қатар Үндістан әлемдегі шикі мұнайдың екінші ірі нақты импортері болды (2023 жылы тәулігіне 4,6 млн баррель), бірінші орында – Қытай (тәулігіне 10,6 млн баррель), ал үшінші орында Оңтүстік Корея (тәулігіне 2,8 млн баррель). Үндістан Оңтүстік Кореядан айтарлықтай озып тұр.

Ресей мен Украина арасында қақтығыс басталғаннан кейін Үндістанның мұнай өңдеу кәсіпорындары импорт құрылымын өзгертті. Үндістан ресейлік мұнайды, негізінен Urals маркасын, сондай-ақ Тынық мұхиты аймағынан құрамында күкірті аз жеңіл мұнайды көп мөлшерде сатып ала бастады. Импорттың жалпы көлемінде Ресейдің үлесі 2021 жылы 3%-дан аз болса, 2023 жылы 40%-ға дейін өсті, бұл басқа аймақтардан жеткізу үлесінің төмендеуімен байланысты болды: Таяу Шығыстың үлесі 61%-дан 45%-ға дейін, Батыс Африканың үлесі 12%-дан 4,5%-ға дейін және Латын Америка үлесі 4,5%-дан 3%-ға дейін төмендеді.

Әлемнің мұнай сауда ағымдары Ресеймен байланысты жағдайдың салдарынан энергия ресурстарының экспортына салынған халықаралық эмбарго үшін едәуір өзгерістерге ұшырауда. Үндістан 2023 жылы импортты нөлдік деңгейден тәулігіне 1,7 млн баррельге дейін арттыра отырып (2023 жылы мамырда тәулігіне 2,2 млн баррельге жетті), Ресей мұнайын жоғары жеңілдікпен сатып алған елдердің бірі болды. 2023 жылы Үндістан Ресейдің шикі мұнай экспортының 36% сатып алды, ал Ресей Үндістанды шикі мұнай импортының 38%-мен қамтамасыз етті. Екінші жағынан, Үндістан 2023 жылы ресейлік мұнай өнімдерінің (негізінен отын майлары мен шикізат) импортын тәулігіне 70 мың баррельден 130 мың баррельге дейін арттырды, бұл Ресейдің жалпы сатылымының 5% ғана тең.

Үндістанның жеткізуші елдер бойынша мұнай және газ конденсатының импорты, тәулігіне млн баррель

Дереккөз: ХЭА

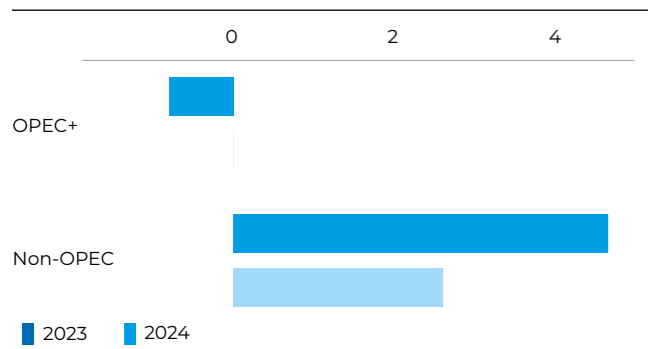
2. Ұсыныс динамикасы

2023 жылы әлемде мұнай ұсынысының динамикасы сын-қатерлер мен геосаяси шиеленістерге қарамастан, өндірістің жалпы өсуіне әкелетін бірнеше негізгі фактормен айқындалды. Иранмен бірге АҚШ пен Бразилия әлемдік мұнай өндірісінің ұлғаюына едәуір әсер етті. Бұл өсім 2023 жылдың желтоқсанында АҚШ-тан тәулігіне 4,5 млн баррельден асқан рекордтық мұнай жеткізу көлеміне, сондай-ақ Бразилия мен Иранның тиісінше тәулігіне 3,4 млн және 1,29 млн баррельге жеткен елеулі өндірістік рекордқа ішінара жауап берді. Ресей мұнайын жеткізудің тұрақтылығы да маңызды рөлге ие,

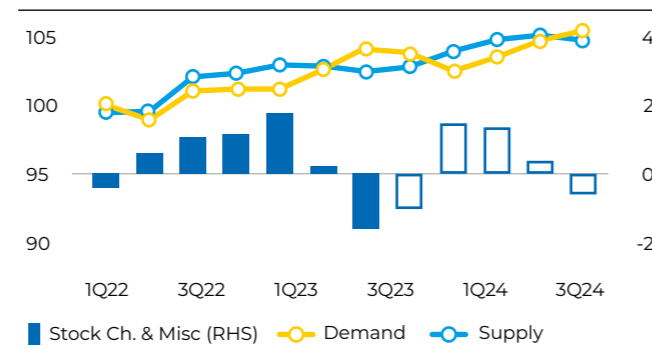
мұнай экспорты ерікті қысқартулар мен санкцияларға қарамастан қақтығыс басталғанға дейін ең жоғары деңгейге жетті.

Халықаралық энергетика агенттігі ұсыныс пен сұраныстың өзара күрделі байланысының факторларын атап өтті. Дегенмен, жалпы ұсыныс көлемінің артуы бір жылда тәулігіне 1,9 млн баррельге жетті. 2023 жылы ұсыныстың өсуі – тәулігіне 1,9 млн баррель, бұл ОПЕК+ әсер етіп, өсім болған алдыңғы жылдармен салыстырғанда баяулағанын көрсетеді. Бұған ОПЕК+-тен тысқары өндірістің рекордқа ішінара жауап берді. Ресейде күтілетін төмендеуге байланысты ОПЕК+ - тің тәулігіне 870 мың баррельге жеңілдікті төмендетуі себеп болды.

Әлемдегі мұнай ұсынысы, %

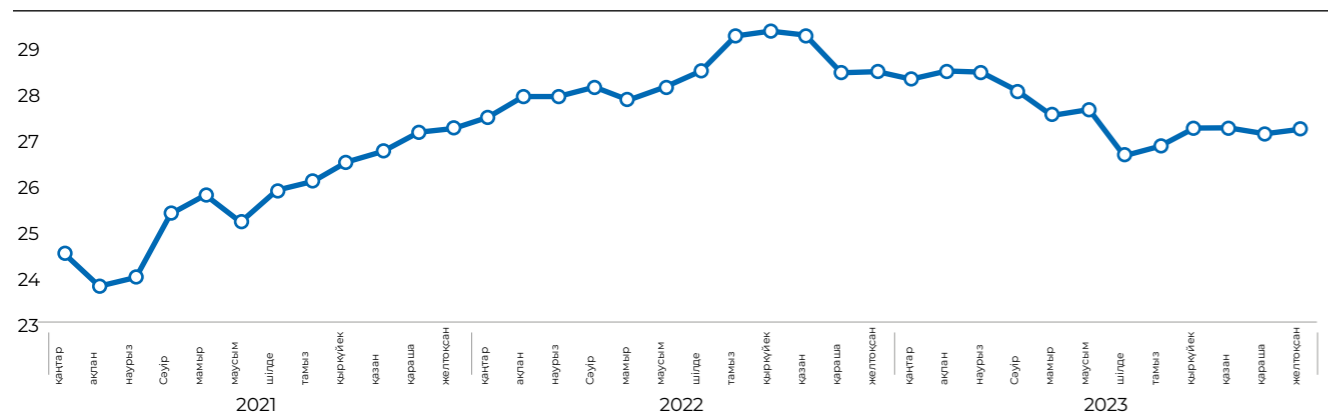

Сұраныс пен ұсыныс теңгерімі, тәулігіне млн баррель

Дереккөз: ХЭА

ОПЕК хатшылығының дерегіне сай ОПЕК-тің 2021-2023 жылдары мұнай өндіру көлемі, тәулігіне млн баррель

Дереккөз: ХЭА

ХЭА әлемде стратегиялық мұнай қорына қатысты агенттікке мүше мемлекеттердің мұнай қорының қазіргі деңгейі мұнай нарығын тұрақтандыру үшін жеткілікті деп санайды. Бұл стратегиялық қорды ұлғайтуға шұғыл қажеттіліктің жоқ екенін растайды. ХЭА-ге мүше мемлекеттердің таза мұнай импортының кемінде 90 күнге тең мұнай қоры бар, яғни жалпы есепте 1,2 млрд баррельге жуық. Агенттіктің пікірінше, бұл қазіргі жағдай үшін жеткілікті көлем және қысқа мерзімді перспективада мұнай бағаларының салыстырмалы тұрақтылығын көрсетеді.

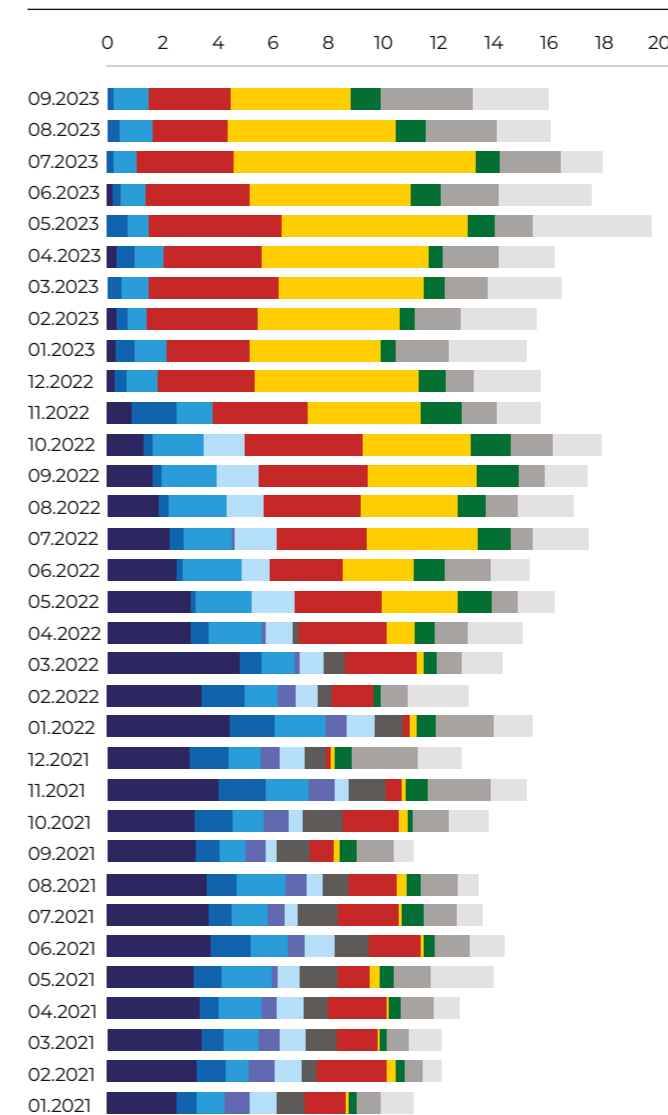
ҚазМұнайГазға әсері

Әлемдік энергетикалық нарықты қайта құру және геэкономикалық фрагментация жаһандық өзгеріске ұшыраған кезде ҚМГ да өзгереді. ҚМГ бұрыннан келе жатқан мұнай-газ саласындағы компания ретінде бүгінде өзінің негізгі бизнесін сақтап, жаңа бағыттарды – мұнай-газ химиясы мен «жасыл» жобаларды дамытуда. Компания бұл арқылы энергетиканың таза түрлеріне ауысу үшін әлемді мұнаймен қамтамасыз етпек.

3. Украинадағы қақтығыстың салдары

Қақтығыс басталғалы энергия көздеріне баға күрт өсіп, құбылмалы болды, өйткені бұл жағдай нарықтағы белгісіздік пен жеткізілімнің бұзылу қаупіне әсер етті. Конфронтация басталғаннан кейінгі алғашқы екі аптада мұнай, көмір және газ бағасы сәйкесінше шамамен 40%, 130% және 180%-ға өсті. Содан бері баға төмендегеніне қарамастан, қақтығыс басталғанға дейінгі деңгейден олар әлі де жоғары және қақтығыстың дамуына, сондай-ақ Ресейге салынған санкцияларға байланысты ауытқи береді.

Ресейден жөнелтілетін мұнай экспортының бағыттары, млн тонна

- Солтүстік Батыс Еуропа
- ЕО (Балтық елдері)
- ЕО (Жерорта теңізінің елдері)
- ЕО (Солтүстік Еуропа елдері)
- ЕО (Қара теңіз аймағы)
- АҚШ, Ұлыбритания, Жапония, Канада
- Қытай
- Үндістан
- Түркия
- ЕО мен G7-ге кірмейтін елдер
- Анықталмаған

Дереккөз: Bloomberg

Ресейден келетін ресурстарға аса тәуелділігін ескерсек, Еуроаймақтың энергетикалық нарығы қақтығыстан зардап шекті. Ресей 2019 жылы әлемдік мұнай көлемінің 12%, көмірдің 5% және газдың 16%-ын жеткізіп тұрды. Еуроодақ өзінің энергия көздерін әртараптандыруға және қорларды көбейтуге тырысып жатыр, бірақ оның әлі де энергетикалық қауіпсіздік пен энергия ресурстарына қолжетімділік мәселелері шешімін таппады.

Сонымен қатар қақтығыс әлемдегі мұнай жеткізу тізбегіне де салмақ түсірді, өйткені мұнай тасымалдау мен өңдеу процестері бұзылды, тасымалдаушылардың сақтандыру мен қауіпсіздік шығындары көбейді және аймақта инвестиция салымдары мен ғылыми-зерттеу жұмыстары азайды.

Энергия көздеріне бағаның өсуі көптеген сала мен үй шаруашылықтары үшін өндіріс пен тұтыну шығындарын арттырды, бұл инфляцияның өсуіне және сұраныстың төмендеуіне әкелді. ХЭА жүргізген бағалауға сәйкес қақтығыс жаһандық ішкі жалпы өнімді 2022 жылы 0,4 пайыздық тармаққа және 2023 жылы 0,3 пайыздық тармаққа қысқартқан.

Қақтығыс сонымен қатар энергиямен жабдықтаудың тұрақты әрі икемді жүйесіне көшу процесін жеделдетуге септігін тигізді. Қазба отындарының жоғары бағасы жаңартылатын энергия көздеріне салынатын инвестицияны және энергия тиімділігін арттыру шараларын ынталандырады, бұл өз кезегінде парник газдар шығарындыларын азайтып, энергия қауіпсіздігін жақсарта алады. ХЭА жаһандық электр энергиясын өндірудегі жаңартылатын көздердің үлесі 2020 жылғы 28%-дан 2023 жылы 30%-ға дейін өседі деп болжайды.

ҚМГ-ның бейімделуі

Еуропадағы Ресей мұнайына эмбаргоның салдарынан ауырлығы орташа мұнайға сұраныс арта түсті. Осылайша, Brent-ке қатысты қазақстандық КЕВСО мұнай сортына орташа дисконт 2022 жылмен салыстырғанда 2023 жылы 8 АҚШ долларына төмендеп, 4 АҚШ долларға жетті.

Геосаяси жағдайдың тұрақсыздығын ескере отырып, ҚМГ 2023 жылы мұнай жеткізу тізбегінің іркілісі бойынша қауіптерді азайту мақсатында мұнай экспорты бағыттарын әртараптандыру жұмысын қолға алды. 2023 жылы еліміздің мұнай экспортының көлемі 2022 жылмен салыстырғанда 10%-ға өсті.

Каспий теңіз арқылы тасымалды қамтитын Транскаспий халықаралық көлік жолының маршрутын дамыту аясында ҚМГ 2023 жылы Баку бағытына қарай, әрі қарай Баку – Тбилиси - Джейхан мұнай құбыры арқылы мұнай тасымалдау бастады. Сонымен қатар ҚМГ Германия бағытына қарай Атырау - Самара мұнай құбыры және әрі қарай «Транснефть» компаниясының құбырлары арқылы да мұнай жөнелте бастады.

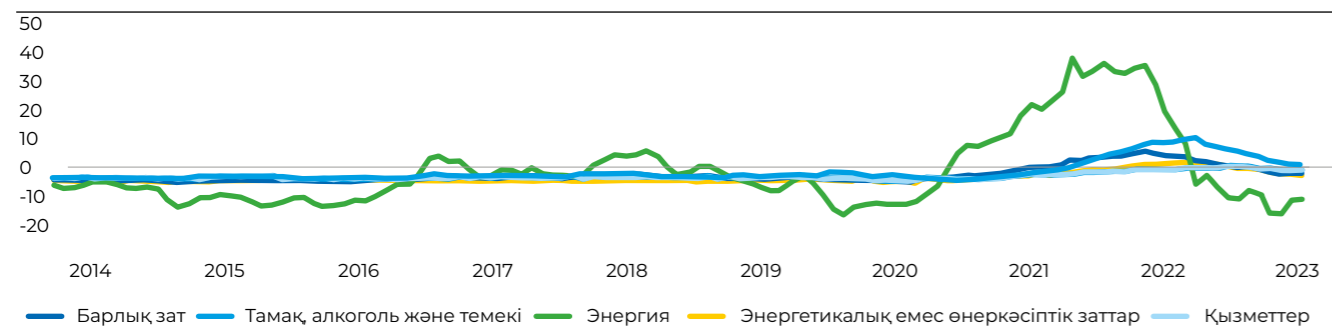
4. Инфляция

COVID-19 пандемиясының салдарынан біраз елдің үкіметтері өз экономикаларын сақтау үшін бұрын-соңды болмаған фискалды және ақша-несие саясатын қабылдады. Аталмыш шаралар пандемиядан туындаған экономикалық құлдырауды жеңілдетуге бағытталған ауқымды ынталандыру пакеттерін қамтыды. Бұның бәрі терең рецессияның алдын алуға мүмкіндік бергенімен, көп елдерде ақша массасының өсуіне әкелді, ал бұл әлі сақталып тұрған жоғары инфляциялық көрсеткіштердің себебі болды.

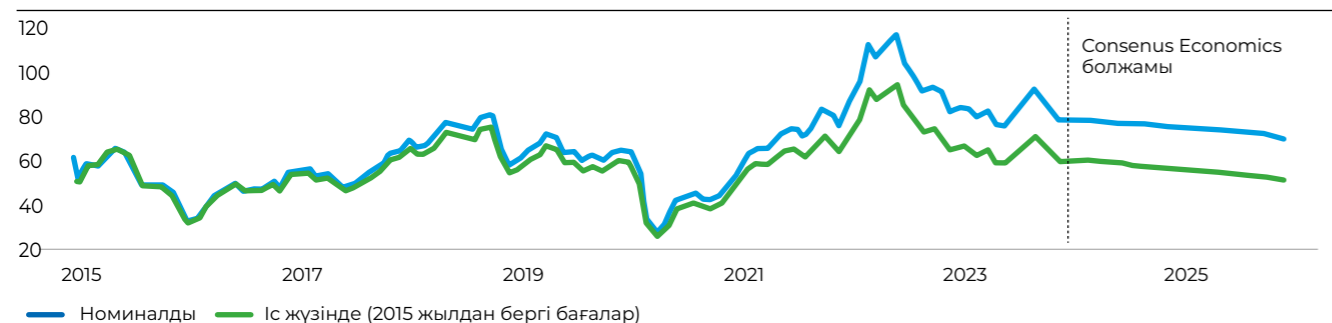
2023 жылы мұнай нарығында әртүрлі факторлардың, соның ішінде геосаяси шиеленіс, жеткізудегі шектеулер және сұраныс паттерндегі өзгерістердің әсерінен ірі ауытқулар болды. Себебі әлемдік экономика COVID-19 пандемиясының салдарынан кейін әлі де қалпына келе берді. АҚШ-тың энергетикалық ақпарат агенттігінің (EIA) ақпаратына сәйкес, 2023 жылы Brent маркалы мұнайдың орташа бағасы барреліне 83 АҚШ доллары болды, бұл 2022 жылғы барреліне 101 АҚШ доллары деңгейінен төмен. Бұл құлдырау негізінен жаһандық мұнай өндірісі тұтындан асып түседі деген болжаммен түсіндіріледі. Дегенмен, 2022 жылы 8,7% және 2023 жылы 6,9% жеткен жаһандық инфляциялық қысымның сақталуына және орталық банктердің жағдайды жан-жақты бақылауына және олардың ақша-несие саясатын қатаңдатуына қарамастан, мұнай бағасы пандемияға дейінгі деңгейден айтарлықтай жоғары болып қала береді.

ОПЕК+ әсіресе Қытайда COVID-19 шектеулері жеңілдегенін ескере отырып, жаһандық инфляциямен

Еуро мен оның құрамдауыштарының жылдық инфляциясы, 2014 жылдың қаңтарынан 2024 жылдың қаңтарына дейін, %

Brent маркасының бағасы, АҚШ доллары

және сұраныс паттерндегі өзгерістермен ерекшеленген өзгермелі экономикалық ландшафтқа жауап ретінде жаһандық мұнай ұсынысын белсенді басқарып отырды. Бұл жағдайда Сауд Арабиясы шілде айында мұнай өндірісін тәулігіне 1 млн баррельге өз еркімен қысқартты, сонымен қатар ОПЕК+ мұнайға бағаның әлсіреуін пайдалана отырып, 2024 жылы жеткізілімдерді қысқарту туралы келісім қабылдады. Бұл шешім ОПЕК+ ұйымының әлемдік экономиканың өсуіне және мұнайға деген сұранысқа әсер еткен инфляциялық қысым жағдайында нарықты тұрақтандыруға ұмтылысын көрсетеді. ОПЕК мұнайға жаһандық сұраныстың өсу болжамын тәулігіне 2,32 млн баррельге дейін арттырды, яғни өсім 2,3%-ға тең. Қытайда сұраныстың артуы себебінен өсім тығыз нарықта байқалып, сол жақта өзгермек. Қытайда өсім тәулігіне тәулігіне 590 мың баррель болады деп күтілуде. Бұл өзгеріс жаһандық экономикалық ортаға тікелей жауап, мұнда ОПЕК геосаяси шиеленіс пен Қытайдың ішкі мәселелері сияқты ықтимал тәуекелдерді анықтағанына қарамастан, 2023 жылға арналған өсу болжамын 2,5%-дан 2,6%-ға дейін шамалы арттырды. Аталмыш шаралар арқылы ОПЕК+ жаһандық инфляция енгізген қиындықтарды және оның энергия ресурстарына сұраныс пен бағаға әсерін жеңе отырып, мұнай нарығын теңестіруге тырысудағы маңызды рөлін көрсетті.

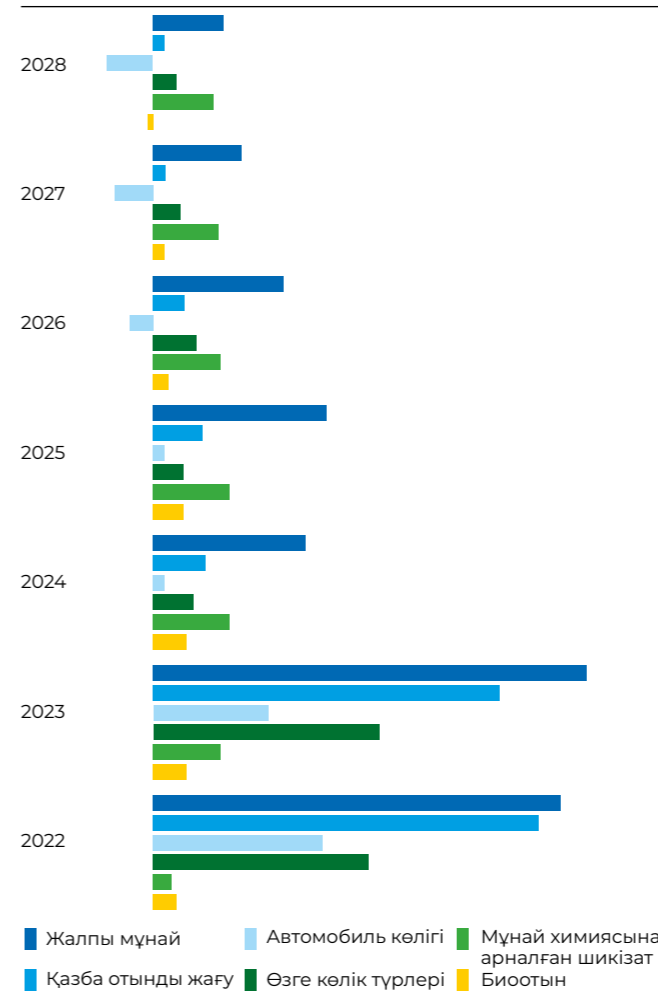
ҚМГ стратегиясы

Сақталып отырған инфляциялық қысым жағдайында ҚМГ Даму жоспарында әлем нарығында мұнай бағасының едәуір төмендейтіні ескерілген.

5. Төмен көміртекті болашаққа бағыт

2023 жылы таза энергия көздеріне салынған жаһандық инвестиция үлкен мәндерге жетіп, жаңартылатын әрі тұрақты энергия көздеріне жедел көшуді жалғастырды. Таза энергияға салынған инвестицияның жалпы көлемін 1,8 трлн АҚШ доллары деңгейіне жеткізу көзделді, бұл 2022 жылмен салыстырғанда 400 млрд долларға өсіп, үкіметтердің, компаниялардың және инвесторлардың қазба отынынан экологиялық таза баламаларға көшуді қолдау жөніндегі маңызды міндеттемесіне сай болды. Бұл тренд тұтынушылардың қалауымен, технологиялық жетістіктерімен және парник газдар шығарындысын азайтуға бағытталған саяси ынталармен қамтамасыз етіледі. 2023 жылы электромобильдер сатылымының 35%-дан астамын құраған көрсеткіш автомобиль өнеркәсібінің электр энергиясымен қамтамасыз етуге қарқынын анықтады. Инвестициялар бір жыл ішінде 2,8 трлн АҚШ долларына жеткен жалпы энергетикалық инвестициялардың едәуір бөлігін құрайды, бұл жаһандық энергетикалық қаржыландырудың айтарлықтай және өсіп келе жатқан үлесі таза энергетикалық жобаларға бағытталғанын көрсетеді.

2022-2028 жылы секторлар бойынша мұнайға сұраныстың жылдық өсуі, тәулігіне млн баррель

Дүниежүзілік банктің деректеріне сәйкес, тиісті шаралар қолға алынбаса, 2050 жылға қарай Қазақстан экономикасының 1,6%-ға қысқаруына, кедейлік деңгейінің 3%-ға артуына және нақты жалақының 2,1%-ға төмендеуіне әкелуі мүмкін. Декарбонизацияның сәтсіздігі жыл сайын 2-2,5% деңгейінде тұрақты ұзақ мерзімді қысқаруға әкелуі ықтимал.

Еуропаның шекарасындағы тауардың құнын түзету механизмі (CBAM) тауардың құрамында көміртегі болуына негізделген оның импортына тариф енгізу арқылы көміртектің ағып кетуін азайтуға бағытталған. Қазақстан CBAM-ға байланысты экспорттан түсетін кірістен жыл сайын 250 млн доллардан астам шығынға ұшырауы мүмкін, бұл ретте темір және болат саласының тәуекелге ұшырау деңгейі жоғары. Егер CBAM мұнайға тараса, бұл шығын көлемі 1,5 млрд долларға дейін өсуі мүмкін. Әлемдік климаттық шаралар аясында Қазақстан Президенті көміртегі шығарындыларын нетто-нөлдік деңгейіне қол жеткізу бойынша өршіл мақсаттарды белгілейтін көміртегі бейтараптығына қол жеткізуінің 2060 жылға дейінгі стратегиясын бекітті.

Сын-қатерлерге қарамастан, Қазақстан экономикасы үшін экспорттық мұнай өнеркәсібі шешуші сала болып қала береді. Көмірсутек секторы ел экономикасында маңызды рөлге ие, 2022 жылы ішкі жалпы өнімге шамамен 20% үлес қосты (2019 жылы 23%).

ҚМГ дамуының басымдықтары

ҚМГ 2021 жылы президент Қасым-Жомарт Тоқаев бекіткен Қазақстан Республикасының 2060 жылға дейінгі көміртегі бейтараптығына қол жеткізу Стратегиясын қолдайтын 2022-2031 жылдарға арналған Төмен көміртекті даму бағдарламасын бекітті. ҚМГ-ның бұл бағдарламасы 2019 жылмен салыстырғанда 2031 жылға қарай CO2 шығарындысын 15%-ға төмендетуге бағытталған. ҚМГ декарбонизация мәселелеріне арналған COP-28 Хартиясына қосылып, ЮНЕП-пен Меморандум қабылдап, метан шығарындысын азайту және сутегі энергетикасын дамыту, соның ішінде декарбонизацияланған сутегі мен оның туындыларын өндіру, сондай-ақ CCUS жобалары мен сутекті сақтаудың халықаралық стандарттарын зерттеу бойынша белсенді жұмыс істеп келеді. Қазақстанда көміртегі ізін азайту және экологиялық тәжірибені жақсарту үшін гибриді жел электр станциясын салу жөніндегі жобалар қолға алынды.

Ішкі драйверлер және олардың стратегияның іске асырылуына әсері

1. 2023 жылы Қазақстанның мұнай-газ саласының дамуы

Energy Information Administration (EIA) деректері бойынша, Қазақстан 1911 жылдан бері мұнай өндіріп келеді, ТМД арасында Ресей Федерациясынан кейін мұнай қорының көлемі бойынша екінші және мұнай өндіруден де екінші орында тұр.

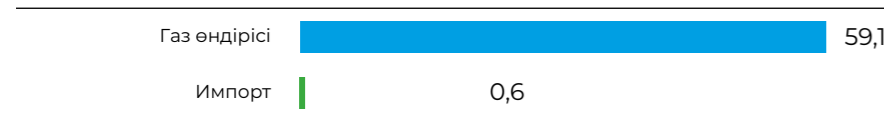
Мұнай-газ индустриясы – көмірсутек шикізатының (КСШ) едәуір қорының есебінен Қазақстан экономикасының негізгі секторы болып отыр. «KAZENERGY» қазақстандық мұнай-газ және энергетика кешені ұйымдары қауымдастығының бағалауы бойынша басқа да іргелес (тасымалдау, өндіру нысандарының құрылысы және геология) секторламен бірге бұл сала Қазақстанның жалпы ішкі өнімінің шамамен 17%-ын құрайды.

Соңғы онжылдықтарда өндірістің кеңеюі еліміздің әлемдік көмірсутек нарығындағы орнын едәуір нығайтты. Әлемдік энергетиканың статистикалық шолуындағы ВР деректеріне сәйкес Қазақстан дәлелденген қор бойынша әлемде 12-ші орын алады.

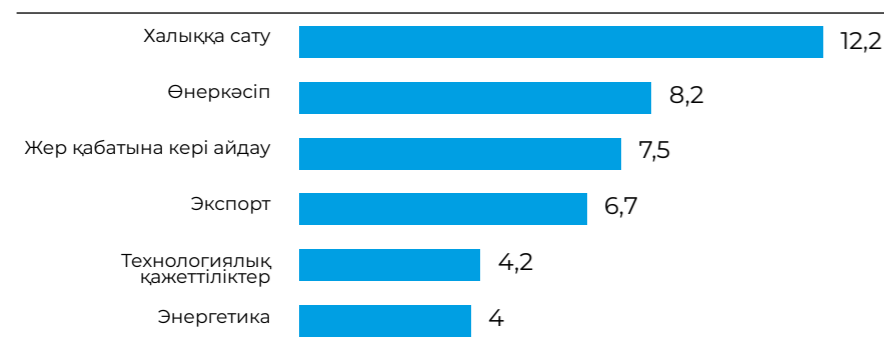
Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің Мұнай және газ ақпараттық-талдау орталығының деректері мен талдауына сәйкес, елімізде 2023 жылы 89,9 млн тонна шикі мұнай өндірілді, бұл көрсеткіш 2022 жылмен салыстырғанда 6,8%-ға артқан. Энергетика министрлігінің деректеріне сәйкес, мұнай экспорты 70,5 млн тоннаға тең. Газ өндірісі 2022 жылмен салыстырғанда 10,5%-ға ұлғайып, 2023 жылы 59,1 млрд м³ жетті. Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің деректеріне сәйкес, өндірілген газдан 29,8 млрд м³ тауарлық газ өндірілді. Тауарлық газдың 19,43 және 5,6 млрд м³ сәйкесінше ішкі тұтыну мен экспортқа бағытталды. Қалған 4,8 млрд м³ жер қойнауын пайдаланушылардың жеке технологиялық қажеттіліктеріне пайдаланылады.¹

Қазақстанда 2024 жылы Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің 2023 жылы желтоқсан айының соңындағы жоспарына сәйкес мұнай өндіру 90,3 млн тонна деңгейінде күтіледі. 2024 жылы экспортқа жөнелтілетін мұнай көлемі 67,5 млн тонна болмақ.

2023 жылы Қазақстандағы газ балансы, млрд м³

2023 жылы мақсаты бойынша Қазақстандағы газ балансы, млрд м³

2023 жылы Қазақстандағы мұнай және газ конденсатын өндіру құрылымы, %

26	ҚазМұнайГаз	12	Қарашығанақ
26	Теңізшевройл	7	CNPC-Ақтөбемұнайгаз
17	НКОК	12	Басқалары

Дереккөз: Энергетика министрлігінің Мұнай және газ ақпараттық-талдау орталығы

Мұнай-газ тасымалдау

Қазақстанда мұнай мен газды тасымалдау бойынша заманауи әрі әртараптандырылған қажетті инфрақұрылым бар. Дамыған мұнай және газ тасымалдау инфрақұрылымының болуы әлемдік нарықтарға шығуға мүмкіндік береді.

Мұнай-газ өңдеу

Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің Мұнай және газ ақпараттық-талдау орталығының деректеріне сәйкес, 2023 жылдың қорытындысы бойынша мұнай өңдеу зауыттарында мұнай өңдеу көлемі 19,6 млн тоннаға жетіп, алдыңғы жылмен салыстырғанда 1,5%-ға азайды. Барлық маркалы бензин өндірісі 5,3 млн тоннаға жетіп, 2022 жылмен салыстырғанда 6,9%-ға ұлғайды. Авиатотын өндірісі 624 мың тоннаға дейін ұлғайды, бұл 2022 жылмен салыстырғанда 42,4%-ға көп. Ал дизель отынын өндіру көлемі 5,3 млн тоннаға жетіп, 2022 жылмен салыстырғанда 1,1%-ға қысқарды.

Қазақстанның мұнай-газ индустриясындағы ҚМГ орны

ҚМГ – қосылған құнды қалыптастыру тізбегінің барлық кезеңдерін толық интеграцияланған Қазақстанның мұнай-газ саласының ұлттық көшбасшы компаниясы.

2022 жылғы өндіру деңгейі есепке алынып, дәлелденген мұнай және конденсат қорының (1P) еселігі 16 жылды құрап отыр, бұл әлемдегі ең ірі халықаралық мұнай компаниялары арасындағы орташа көрсеткіштен айтарлықтай жоғары – 11 жылға жуық (2022 жылдың нәтижесі бойынша). 2022 жылғы өндіру деңгейі есепке алынып, ҚМГ-ның дәлелденген және ықтимал мұнай мен конденсат қорының еселігі (2P) 26 жылға тең.

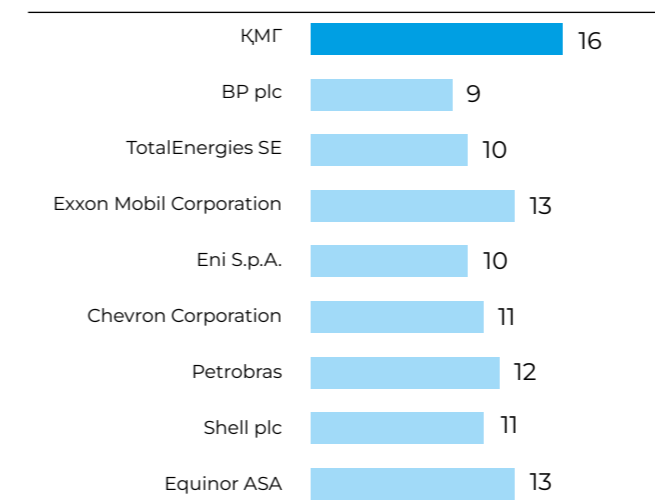
Компанияның ішкі бағалауына сәйкес 2023 жылдың операциялық нәтижелері бойынша ҚМГ Қазақстанда мұнай және конденсат өндірісінде көшбасшы орында тұр. 2023 жылы Қазақстанда мұнай және конденсат өндіру сегментінде ҚМГ үлесі 26%-ға, ал газ өндіру сегментінде – 17%-ға жетті.

Компания 2023 жылы мұнай өңдеу бойынша нарықтағы 80% деңгейіндегі үлесімен Қазақстандағы төрт ірі мұнай өңдеу зауытын басқарады. ҚМГ Қазақстандағы негізгі үш МӨЗ-ді жаңғырту бойынша ірі инвестиция салу бағдарламасын жүзеге асырды, бұл мұнай өңдеу қуаттарын арттыруға және мұнай өнімдерінің сапасын жақсартуға, ішкі нарықтың қажетін өтеу үшін мұнай өнімдерімен толық қамтамасыз етуге, сондай-ақ өңір нарықтарына мұнай өнімдері экспортының көлемін кеңейтуге ықпал етті.

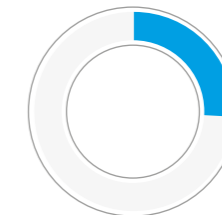
ҚМГ басқаратын мұнай-көлік инфрақұрылымы әртараптандырылған, жоғары транзиттік және экспорттық әлеуетке ие. Мұнайды магистраль және теңіз арқылы тасымалын қоса алғанда, ҚМГ-ның мұнай тасымалдау сегментіндегі нарық үлесі 2023 жылдың қорытындысы бойынша 56%-ға жетті.

Бәсекелестікті талдау

2022 жылы мұнай мен конденсаттың дәлелденген қорының (1P) еселігі, жылдар

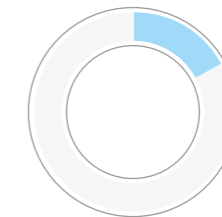
2023 жылы Қазақстанда сегменттер бойынша нарықтағы ҚМГ үлесі, %

26 Мұнай мен конденсат өндіру

80 Қазақстанда мұнай өңдеу

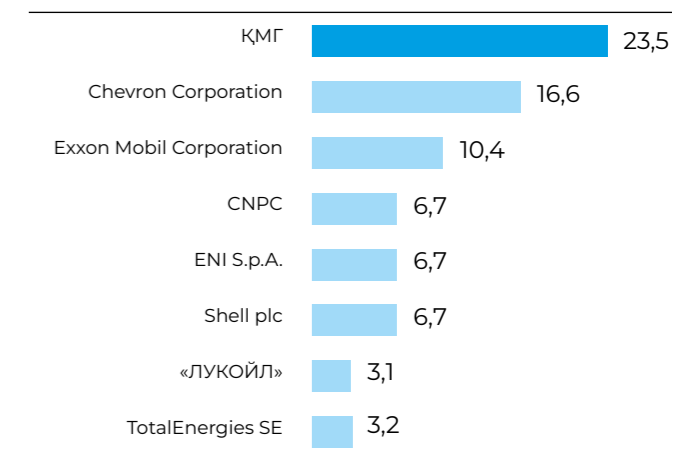
17 Табиғи және ілеспе газ өндіру

56 Мұнай тасымалдау

Дереккөз: Компанияның бағалауы, Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің Мұнай және газ ақпараттық-талдау орталығы

2023 жылы Қазақстанда өндірілген мұнай мен конденсат көлемін бағалау, млн тонна

Компанияның бағалауы, Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің Мұнай және газ ақпараттық-талдау орталығы

Дереккөз: Bloomberg

¹ Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің деректері «ҚазАқпарат» халықаралық ақпараттық агенттігінің мақаласында жарияланған www.inform.kz

ҚМГ дамуының басымдықтары

ҚМГ елдің мұнай-газ саласын одан әрі өркендетуге бар күш-жігерін салады және Үкіметке Қазақстан Республикасының әлеуметтік-экономикалық дамуы міндеттерін орындауға қолдау көрсетеді. Компания мұнай-газ саласында мемлекет мүддесін қорғайды және жоғары әлеуметтік жауапкершілік көтереді. Бизнесінің тиімді әрі тұрақты дамуы ұлттық экономикалық бәсекеге қабілетімен, әлеуметтік әл-ауқатпен, табиғи байлықтарды сақтаумен және орынды пайдаланумен тығыз байланысты. ҚМГ энергетикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету, Қазақстанның дамуы мен өркендеуі жолында болашақ ұрпаққа қамқорлық танытып, табиғи ресурстарды тиімді әрі ұтымды игеру жөніндегі өз миссиясын ұстанады. ҚМГ миссиясына сәйкес төрт стратегиялық мақсат айқындалды:

1. Компанияның өсуін қамтамасыз ету үшін жеткілікті ресурстық база;
2. Компанияның құн тізбегінің тиімділігін арттыру;
3. Бизнесіне әртараптандыру және өнім портфелін кеңейту;
4. Тұрақты даму және өндірістің көміртек сыйымдылығын жүйелі төмендету.

2. Қазақстанда мұнай-газ химиясы саласын дамыту

Қазақстан мұнай-газ химиясы өнеркәсібін қарқынды дамытып келеді. Соңғы он жылда жаңа кәсіпорындардың ашылуына байланысты мұнай-газ химиясы өнімдері өндірісінің өсуі байқалады.

2023 жылдың қорытындысы бойынша мұнай-газ химиясы өнімдері өндірісінің көлемі 359 мың тоннаға жетті (жоспар бойынша 515 мың тонна) және 2024 жылдың жоспарына сәйкес 628 мың тоннаға дейін өседі.¹

Қазақстандық мұнай-газ химиясы саласында жүзеге асқан бірнеше жоба бар, соның ішінде басты жобалар: ароматикалық көмірсүтек (бензол, параксиллол) өндіретін «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС, полипропилен шығаратын «Kazakhstan Petrochemical Industries Inc.» ЖШС мен «Компания Нефтехим LTD» ЖШС, жақпа майларын өндіретін HILL Corporation ЖШС, «ЛУКОЙЛ Лубрикантс Орталық Азия», бензин қоспаларын (метил-трет-бутил эфири) өндіретін «Шымкент химия компаниясы» ЖШС және басқалар. Бұл кәсіпорындардың жиынтық қуаты – жылына шамамен 850 мың тонна.

Мұнай-газ химиясы өндірістерін кешенді дамыту үшін «Ұлттық индустриялық мұнай-химия технопаркi» арнайы экономикалық аймақ («ҰИМТ» АЭА) жұмыс істейді. Салық және кедендік жеңілдіктер қарастырылған, сонымен қатар олар инфрақұрылыммен (кіреберіс автомобиль жолы, өтпезолдар, кіреберіс теміржолы, теміржол станциясы, су құбыры, электр беру желісі мен қосалқы электр станциясы, су дайындау қондырғысы) қамтамасыз етілген.

Жеңіл мұнай өнімдеріне өсіп келе жатқан сұранысты өтеу және «Атырау мұнай өңдеу зауыты» ЖШС-нің жұмысын Теңіз кен орнынан шыққан мұнайға бейімдеу жөніндегі стратегиялық бастама аясында Атырау мұнай өңдеу зауыты «Тиімділікті арттыру» жобасын қолға алды. Аталмыш жоба ЛГ-35-11/300-95 каталитикалық рифолинг, баяу кокстеу қондырғысы және ЭЛОУ АТ-2 сынды түрлі қондырғыларда озық технологияларды енгізуді көздейді. Жобаның мақсаты – автобензин, дизель отыны және сұйытылған газды қоса алғанда, жоғары сапалы өнім өндірісін ұлғайту.

Ел экономикасының өсуіне барынша әсер ететін мұнай-газ химиясының «зәкірлік» жобаларын жүзеге асыру

Қазақстан Республикасының отын-энергетикалық кешенін дамытудың 2022-2026 жылдарға арналған тұжырымдамасына сәйкес мұнай-газ химиясы өнімі өндірісінің көлемі 2026 жылға қарай 1,2 млн тоннаға жететін болады.

Сонымен қатар мұнай-газ химиясы жобаларының инвестициялық тартымдылығын арттыру мақсатында Қазақстан Республикасының Энергетика министрлігі ҚМГ-мен бірлесіп, мұнай-газ химиясы өнімдерін өндіретін жобаларға арналған инвестициялар туралы арнайы келісімнің тетігін енгізуге қатысты заңнамалық түзетулер «бір құжат» қағидаты бойынша әзірледі. Оларды Қазақстан Республикасының Кәсіпкерлік және Салық кодекстерінің деңгейінде бекіту жоспарланып отыр. Бұл түзетулер салық преференцияларын 25 жылға беруді қарастырады.

Мұнай-газ химиясы өнімдерін өндіретін жобаларға арналған инвестициялар туралы келісімнің басты ерекшелігі – оны қабылдау кезінде жобаның қаржы-экономикалық көрсеткіштерін бағалау нәтижесі бойынша Үкімет мемлекеттік қолдау көрсетудің дербес шараларын айқындай алады. Бұл ретте қажетті преференциялар жобаның өтімділігі мерзіміне беріледі.

ҚМГ дамуының басымдықтары

ҚМГ Қазақстан Республикасы Үкіметінің қолдауымен мұнай-газ химиясы саласын дамыту процесіне жан-жақты тартылатын болады. Мұнай-газ химиясы ұлттық экономика өсуінің тағы бір қозғаушы күшіне айналады, себебі бұл саланың еліміз бойынша мультипликативті әсері бар.

3. Қазақстан Республикасының Экология кодексі

ҚМГ компаниялар тобы қоршаған ортаға теріс әсерді азайту мәселесіне ерекше көңіл бөледі. Қазақстан Республикасының жаңа Экология кодексінің нормаларын енгізе отырып, операторлардың жауапкершілігі күшейтілді және одан да үлкен мониторинг пен бақылауды талап етеді. Ең үздік қолжетімді техникаларға көшу жөніндегі реформаға дайындық аясында мұнай-газ өндіру мен өңдеу саласындағы ең үздік қолжетімді

техникалар анықтамалығы әзірленді. Бұл құжат бойынша ең ірі 50 ластаушы кәсіпорындар тізіміне кіретіндер 2025 жылдан бастап кешенді экологиялық рұқсат алатын болады. Аталмыш тізімге ҚМГ компаниялар тобынан Атырау мұнай өңдеу зауыты, Павлодар мұнай-химия зауыты, ПҚОП және Қазақойл Ақтөбе енді.

Сондай-ақ ел үкіметі Қазақстан Республикасының су қауіпсіздігін қамтамасыз ету, оның ішінде болашақ ұрпақтың мүддесі үшін су ресурстарын ұтымды пайдалану жөніндегі күшейтілген шараларды көздейтін жаңа Су кодексін әзірлеу бойынша жұмыс жүргізіп жатыр. ҚМГ құжат жобасын талқылау жұмыстарына белсенді қатысады.

2023 жылы Маңғыстаумұнайгаз және Қазақойл Ақтөбе компаниялары автоматтандырылған мониторинг жүйесінен «Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ-ға қосылу арқылы Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрлігіне деректерді онлайн режимде ұсына бастады. ҚМГ-ның қалған нысандарында автоматтандырылған мониторинг жүйесін орнату жұмыстары жалғасуда.

ҚМГ дамуының басымдықтары

ҚМГ Экология саясаты 2021 жылы Қазақстан Республикасының жаңа Экология кодексінің нормаларын енгізілгеннен кейін жаңартылды. ҚМГ компаниялар тобы қоршаған ортаның ластануына байланысты шығын мен залалға қатысты нөлдік төзімділік қағидатын ұстанады. ҚМГ-да су тұтынуды көлемін қысқарту бойынша мақсаттар мен мерзімдерді ескере отырып, Су ресурстарын басқару жөніндегі бағдарламаның жобасы әзірленді. Сондай-ақ, алдағы жылдары ластаушы заттар шығарындысын азайтуға қатысты бағдарламаны, биоалуандылық сақтау жөніндегі бағдарламаны және ҚМГ компаниялар тобындағы қалдықтарды басқару жөніндегі корпоративтік стандартты әзірлеу, қоршаған ортаға әсерді бағалау және су ресурстарын басқару жөніндегі корпоративтік стандартты жаңарту жұмыстары жоспарланып отыр.

ҚМГ өз қызметінің қоршаған ортаға әсерін барынша азайту мәселесіне ерекше ден қояды. Жыл сайын мұнаймен ластанған жерлерді тазарту жұмыстары атқарылады.

4. Қазақстан Республикасының көміртегі бейтараптығына қол жеткізуінің 2060 жылға дейінгі стратегиясы

2022 жылы Қазақстан Республикасының көміртегі бейтараптылығына қол жеткізуінің 2060 жылға дейінгі стратегиясы әзірленді. Аталған құжат 2023 жылдың 2 ақпанында бекітілді. Стратегия экономика дамуының екі сценарийін қарастырады. Көміртегі бейтараптылығына көшу үшін қажетті инвестициялардың сценарийін талдау және бағалау жұмыстары технологиялық шешімдерді, жүйелі қарқынды және макроэкономикалық әсерлерді кешенді модельдеу негізінде жүргізіледі.

Стратегия Қазақстанның ұзақ мерзімді дамуының маңызды құжатына айналуы тиіс. Ол тізбектік үлгіден дамудың циклдік моделіне немесе тұйық экономикаға көшуге бағдарланған. Осы стратегияны қабылдағаннан кейін қолданыстағы экономикалық бағдарламаларды, салық және бюджет саясатын, сондай-ақ бизнес жоспарларды қайта қарау қажет. Мәселен, өнеркәсіптік және тұрмыстық қалдықтар өндірістік ресурстарға, ал орман алқаптары сіңіргіш әсері бар экономикалық активтерге айналуы тиіс.

Төмен көміртекті экономикаға сай келетін бизнесті дамытуды ынталандыру мақсатында мемлекет тарапынан бизнесті нақты қолдау және ынталандыру шаралары белгіленетін болады. Сондай-ақ зиянды химия тыңайтқыштарын пайдаланбау үшін ауыл шаруашылығы секторында ESG факторларын (экологиялық, әлеуметтік және басқару стандарттары) ескеретін субсидиялар қарастырылады. Бұған қоса стратегия экологиялық таза өндірістерді ашуға жаңа мүмкіндік ұсынады.

ҚМГ дамуының басымдықтары

ҚМГ өзінің экономикаға, экологияға және қоғамға әсерінің маңыздылығын сезінеді, сондықтан да компания негізгі бизнес процесіне тұрақты даму қағидаттарын енгізуді жалғастыруда. Мұндағы мақсат – экономикалық, экологиялық және әлеуметтік басымдықтарды басқару мақсаттарымен келістіру. Компания қызметкерлермен және кәсіподақтармен серіктестік қағидаттарына негізделген әлеуметтік жауапкершіліктің жоғары стандарттарына ұмтылады. Sustainability халықаралық рейтингтік агенттігі Компанияның ESG-тәуекел-рейтингін 32,3 балл деңгейінде бағалады.

5. Қазақстанда геология саласын дамытудың тұжырымдамасы

Қазақстанда геология саласын дамытудың 2027 жылға дейінгі тұжырымдамасы пайдалы қазбалардың экономикалық өсу үшін маңызын айқындайды. Әлемдік тенденциялар қарқынды өндіріс пен жағдайдың күрделенуі салдарынан экономикалық тиімділіктің төмендеуін көрсетеді.

Қазақстан жер қойнауын пайдалануды жақсарту үшін «бірінші боп келді - бірінші боп алды» қағидатымен қоса, құқықтық реформаны енгізді. «Ақылды реттеу» тетігі және Ұлттық геологиялық қызметті құру геологиялық барлау жұмыстарын ынталандыруға және инвестиция салу кезіндегі тәуекелдерді азайтуға бағытталған. Бұл қадамдар Қазақстанды геологиялық барлау ісіне инвестиция салу үшін тартымды етеді және институционалдық өзгерістерді талап етеді.

Халықаралық есеп беру стандарттарын енгізу елге инвестиция салу әлеуеті туралы түсінікті де өзгертеді. Тұжырымдама минералдық-шикізат кешенінің экономика үшін, әсіресе энергетика және металлургия салаларындағы стратегиялық маңыздылығын айшықтайды және ұзақ мерзімді өнеркәсіптік және экономикалық даму үшін ресурстарды ұтымды пайдалануға және дамытуға шақырады.

¹ Бензол, параксиллол, мотор майлары, өнеркәсіптік майлар, редуктор майлары, жағар майлар, МТБЭ және полипропилен кіреді.

ҚМГ дамуының басымдықтары

ҚМГ Қазақстан Республикасында жаңа қорларды барлау мен игеру жұмыстарын, соның ішінде геологиялық барлаудың қазіргі заманғы әдістерімен зерделенбеген әлеуетті перспективті учаскелерді қосымша зерттеу мақсатында жер қойнауын геологиялық зерттеу тетігі арқылы іске асыратын болады. Қор өсімінің тиімділігін арттыру үшін геологиялық барлау өңдеудің жаңа әдістерін, геологиялық-геофизикалық материалдарды сапалы қайта түсіндіруді және жаңа буын технологияларымен сейсмикалық барлауды жүргізуді қоса алғанда, заманауи технологиялар мен әдістерді пайдалана отырып жүргізілетін болады.

6. Қазақстан экономикасы

Қазақстан экономикасы 2023 жылы 5,1%-ға өсті. Бұл әлемде экономиканың өсуі баяулағанын ескерген кезде елеулі жетістік болып саналады. Үкіметтің тиімді жүргізген салық-бюджет шаралары мен Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің монетарлық саясатының арқасында Қазақстан экономикасы түрлі стрестік факторларға төзімділік көрсетті. Алайда қалыптасқан логистикалық тізбектердің бұзылуы, ішкі сұраныстың жоғарылауы және сыртқы көші-қон 2023 жылы елдегі инфляцияны 9,8% дейін жоғарылатты. Азық-түлік бағасы 8,5%, азық-түлік емес тауарлар - 9,1%, ақылы қызметтер - 12,4%-ға өсті.

ҚМГ даму стратегиясы

Контекст

ҚМГ даму стратегиясының басты басымдықтарының бірі – басты бизнес-процестерімен тұрақты даму қағидаттарын біріктіруді жалғастырады, себебі Компания өзінің экономикаға, экологияға және қоғамға әсер ету маңызын жете түсінеді. Алдағы он жылда Компанияның өсуі ресурстық базаны толықтыру, өндіріс тиімділігі, құн тізбегін ұзарту, озық технологияларды енгізу және көміртегі ізін қысқарту есебінен қамтамасыз етілетін болады.

Компания инвестициялық жобаларды жан-жақты зерттеп барып іріктеп, олардың басымдығын анықтайды. Инвестицияларды ҚМГ-ның тиімділігі жоғары әрі стратегиялық маңызды жобаларға ғана құяды. ҚМГ акционерлер үшін барынша көп пайданы қамтамасыз етуге және мемлекеттің мұнай-газ секторында мүддесін сақтауға назар аударатын отырып, капиталды бөлудің орынды саясатын ұстануды жалғастырады. Компания қарыздың теңгерімді деңгейін ұстап тұру және өтімділіктің күшті позициясын қамтамасыз ету мақсатында консервативті қаржы саясатын ұстануға тырысады.

Орта мерзімді кезеңде сыртқы факторлар, атап айтқанда тауарлар мен қызметтерге әлемдік сұраныстың төмендеуі және әлемнің орталық банктері монетарлық талаптарын қатаңдатуы инфляцияның төмендеуіне ықпал етеді деп күтілуде. Бірақ азық-түлік бағасы жалпы алғанда жоғары болып қалады деп болжануда. Тәуекелдердің бірі – Украинада жалғасып жатқан қақтығыс.

Ұлттық экономика министрлігінің болжамы бойынша, 2024 жылы инфляция 6-8% деңгейінде болмақ. Қазіргі уақытта дезинфляциялық үрдіс қалыптасуда. Бұл үрдістің алғышарттары ретінде шикізат тауарларына жоғары баға, елдің негізгі сауда әріптестері валюталарында теңге бағамының нығаюы және Қазақстан Республикасының ішкі сауда балансының едәуір жақсаруы алынып отыр.

ҚМГ дамуының басымдықтары

Компания мемлекеттің мұнай-газ саласын дамытуға қатысты негізгі стратегиялық мүдделерін іске асыруға бағдарланған. Ол елдің стратегиялық құжаттарын басшылыққа алады және Қазақстан Республикасының экономикасы мен әлеуметтік бастамаларын қолдауға бағытталған даму шараларын қабылдайды.

ҚМГ стратегиялық міндеттерді орындауға жеткілікті ақша ағымын қалыптастыратын көмірсутекті өндіру, тасымалдау және өңдеу бойынша тұрақты өндірістік циклды жүзеге асыру бөлігінде бәсекелестік артықшылыққа ие. Компания ресурстық базаны толықтыру үшін Каспий құрлығы мен қайраңында жер қойнауын пайдалану активтерін алудың өзінің басым құқығын пайдаланады.

Арзан шикізатқа қолжетімділік ҚМГ-ның мұнай-газ химия саласын барынша еркін дамытуға жол ашады, ол өз кезегінде Компанияның қосылған құн тізбегі түрлері және сапасын кеңейтеді.

Табысты өсу тарихының басты факторлары – өндіріс көлемін арттыру есебінен тұрақты ақша қаражатын қалыптастыру және тұрақты даму стратегиясын іске асыру. ҚМГ таза энергия көздеріне көшудің ұзақ мерзімді тенденцияларын ескере отырып, қаржылық табысты сақтау мақсатында шығарындылары «нөлдік» деңгейдегі төмен көміртекті жобалар портфелін жасақтап жатыр.

ПАЙЫМЫ

Қауіпсіздіктің жоғары стандарттарына және тұрақты даму қағидаттарына жауап беретін, қаржылық нәтижені барынша арттыруға бағытталған тігінен интеграцияланған ұлттық мұнай-газ компаниясы.

МИССИЯСЫ

Біз болашақ ұрпақтың игілігі үшін Қазақстанның энергетикалық қауіпсіздігін қамтамасыз ету, елдің дамуы мен өркендеуі мақсатында табиғи ресурстарды тиімді әрі ұтымды игереміз.

ҚМГ миссиясына сай екі стратегиялық қызмет бағыты мен төрт стратегиялық мақсаты айқындалды.

- 1. Құнды қалыптастыру. Мақсаттары:**
 - компанияның өсуін қамтамасыз ету үшін жеткілікті ресурстық база.
 - компанияның құн тізбегі тиімділігін арттыру.
 - бизнесті әртараптандыру және өнімдер портфелін кеңейту.
- 2. Энергетиканың жаңа түрлеріне көшу. Мақсаты:**
 - тұрақты даму және өндірісте көміртек сыйымдылығын жүйелі төмендету.

Қызметтің стратегиялық бағыттары

